

КИПЪР — ОСТРОВЪТ НА БАДЕМОВИТЕ ДРЪВЧЕТА, ПОЕЗИЯТА И ЖИВОПИСТА

11/7/1979 ЛНК
Период. на ВТА (Важно Търж.)
Интервюира ВЕРА ГАНЧЕВА

ЕЛИ ПЕОНИДУ ПРЕД ЛИК

Неотдавна известната кипърска поетеса Ели Пеониду посети нашата страна. Пред представител на ЛИК тя разказа за съвременната кипърска култура, сподели своите творчески планове и впечатления от България.

Въпрос: Г-жа Пеониду, кои са според вас основните белези на съвременното развитие на литературата и изкуството на остров Кипър, за съжаление тъй малко познати у нас?

Отговор: Това, което е най-характерно за литературата и изкуството на Кипър в наше време, е стремителният подем в областта на поезията и живописа, като смело и без преувеличение може да се твърди, че нашите поети и художници достигат много високо ниво в своето творчество, ръководени от стремежа да приобщят нашата култура към постиженията от световен мащаб. Сложната и не лека историческа съдба на Кипър без съмнение е оказала известно регресиращо въздействие върху развитието на литературата и изкуството у нас, но борбата на кипърския народ за свобода и самоопределение изигра важна тонизираща роля в този процес.

Засилването на освободителното движение след Втората световна война и извоюването на независимостта в 1960 година създадоха благодатна почва за бурен разцвет на кипърската култура. В областта на литературата и по-специално на поезията бих искала да посоча имената на неколцина изтъкнати наши поети и писатели, чието творчество със своята художествена сила, многостранност, психологическа и социална дълбочина е особено важно явление в духовния ни живот. Костас Монтис обогати кипърската поезия с чудесна и вдъхновена лирика, наситена с изтънчена емоционалност и проникновено вглеждане в нравственото богатство на човека. Поетите П.Миханикос, П.Софас (обединени заедно с Монтис около списание „Кипърски духовен живот“), белетристите С.Ангелидис, А.Пернарис и други оцветиха своите творби с нови естетически усещания, внесоха значителен дял в

жанровото и стилово разнообразие на кипърската литература и поставиха нови жалони по пътя на нейното развитие.

Особено интересен феномен в поезията и белетристиката на нашата страна е поривистият наплив на млади, осемнадесет-двадесетгодишни таланти, които в истинския смисъл на думата впръскаха силна витаминозна инжекция в съвременната кипърска култура. Бойки, енергични и даровити, те създадоха свое списание — „Киклос“ (кръжец), на чиито страници водят оживени дискусии за целите, мястото и задачите на литературата и изкуството в нашето бурно и смутно време. Имат си и „боат“ — клуб, в който устройват рецитали и четения на свои творби и където си дават среща най-интересните и талантливи представители на младата ни творческа интелигенция.

Разбира се, сред произведенията на кипърските писатели и поети има и явления с нетрайна художествена стойност, прекалено експериментални или надъхвани с песимистични навеи от философските теории за ескапизма, за бягството от проблемите на човека и окръжаващата го действителност.

Както казах и преди, музите на поезията и изящните изкуства са проявили особена склонност към Кипър — острова на бадемовите дръвчета. Затова бих искала да кажа и няколко думи за кипърската живопис. Неотдавна в Никозия бе открита обща художествена изложба на кипърските живописци и графичи, на която проличаха енергичните им опити да създадат високоестетични произведения, в които да съчетаят новаторските експерименти и художествените си търсения със зрял мироглед и стабилен творчески метод. Самата природа на Кипър като че предразполага към рисуване на картини с ярък, весел колорит, в които сякаш е нахлула ослепителна и добротворна слънчева светлина. Сред по-интересните и изтъкнати художници бих искала да назова имената на Диамандис, Кантос, Иконому, Скодинос, Воцис, Сава (вече покойник), Зафири.

Въпрос: В какви условия творят кипърските писатели и поети?

Отговор: В лоши! Може да ви се стори учудващ този факт, но в Кипър няма издателства.

Всеки писател или поет трябва да бъде въоръжен със значителна доза търпение и с немалка парична сума, за да ангажира някоя печатница, в която да отпечатат произведението му. Но това още не е всичко! Безкрайните и нерядко унизителни парзлъци със собствениците на книжарници са също така необходима предпоставка за пласирането на даден роман или стихосбирка. В Кипър икономическите проблеми са неизменен спътник на творческия процес. Периодичните издания за литература и изкуство са полезна, но недостатъчна трибуна за кипърските писатели и поети.

Въпрос: Какви са вашите творчески планове?

Отговор: След излизането от печат на двете ми стихосбирки „Длан, обърната към слънцето“ и „Моменти от Никозия“ аз естествено подготвям нова. Струва ми се твърде рано да говоря за това, пък и икономическият фактор, за който споменах, ще изиграе не малка роля във връзка с публикуването ѝ. Сега работя съвместно с нашия талантлив композитор Йоргос Коцонис, който следва линията на Микис Теодоракис. Според мен няма по-великолепно съчетание от това на хубавата, искрена поезия с хубавата, искрена музика. Нашият народ, както и българският, е много музикален, той притежава подчертано вроден усет към ритъма и мелодичните нюанси. Кипърците изпитват някаква почти биологична нужда от стопляща, задушерна музика. Е, защо приятната мелодия да не бъде поднесена със стихове, откликващи на техните чувства и пориви? Такава е новата тенденция в нашия културен живот — да популяризираме поезията чрез песни, да свалим стихосбирките от лавиците и да ги занесем на хората с музикален съпровод. Така те по-лесно ще асимилират и обикнат стиховете.

Въпрос: И накрая, какви са впечатленията ви от България?

Отговор: Идвам не за пръв път във вашата страна. За мен тя е свързана с много щастливи моменти от личния ми живот, но не само заради това я обикнах! България е слънчева страна, със слънчеви градове и села, със слънчеви хора.

Σ€1.9